

РЕШЕНИЕ

№ 376

гр. Перник, 13.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЕРНИК, ТРЕТИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и седми септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: БИСЕР ЦВ. ПЕТРОВ

Членове: КРИСТИАН Б. ПЕТРОВ

Борислава П. Борисова-Здравкова

при участието на секретаря ЗЛАТКА М. СТОЯНОВА
като разгледа докладваното от КРИСТИАН Б. ПЕТРОВ Въззивно гражданско дело № 20231700500457 по описа за 2023 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 – чл. 273 ГПК.

С Решение № 425 от 20.04.2023 г. по гр.д. № 2786/2022 г. Районен съд - Перник е отхвърлил предявения от М. М. П. срещу „КРЕДИТ ТАЙМ“ ЕООД осъдителен иск с пр. основание чл. 55, ал. 1, предл. първо, вр. чл. 86 от ЗЗД за осъждане на „КРЕДИТ ТАЙМ“ ЕООД да върне на М. М. П. сумата в размер на 50.00 лева, предявена като частичен иск от общо дължимата сума от 611.62 лева, представляваща недължимо платена сума при начална липса на основание по нищожен договор за паричен заем № *** от ***, ведно със законната лихва върху сумата, считано от датата на подаване на исковата молба - 18.05.2022 г. до окончателното ѝ изплащане.

В срока по чл. 259 от ГПК е депозирана въззивна жалба от М. М. П., чрез адв. Д. М., с която постановеното от първоинстанционния съд решение се обжалва в частта, с която е отхвърлен искът с правно основание чл. 55 ал. 1 ЗЗД предявен от П. срещу „КРЕДИТ ТАЙМ“ ЕООД, в размера до 7 лв. като неправилно. Твърди се, че съдът е постановил своето решение като не се е съобразил с Решение на СЕС по съединени дела С-244/19 г. и С-259/19 г., което е задължително. За неправилно се сочи и възприетото от първата инстанция, че вземането е погасено по давност, като допълва, че погрешно решаващият съд е счел, че

давността по вземането започва да тече от датата на първото плащане по договора. Въз основа на изложените съображения се иска отмяна на първоинстанционния акт в частта, с която е отхвърлен иска за сумата до 7 лв. и постановяване на решение, с което да бъде уважен изцяло предявения иск за сумата в размер на 7 лв. Прави се искане за присъждане на сторените пред двете инстанции разноски.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК е постъпил отговор от „КРЕДИТ ТАЙМ“ ЕООД, ЕИК 203615520, представлявано от управителя А.Г., с който се оспорва подадената въззивна жалба, като се твърди, че същата е неоснователна, а атакуваното решение се сочи като законосъобразно, постановено при стриктно спазване на процесуалните правила и правилно приложение на материалния закон. Наведени са твърдения, че с изтичането на петгодишен давностен срок се погасява правото на принудително изпълнение и правото на иск, поради което намира, че правилно първата инстанция е отхвърлила иска като неоснователен и недоказан. Моли съда да постанови решение, с което да бъде потвърден атакуваният акт, а подадената въззивна жалба бъде отхвърлена като неоснователна и недоказана.

Пернишкият окръжен съд намира при извършената по реда на чл. 269, изр. 1 ГПК служебна проверка, че обжалваното решение е валидно и допустимо - в обжалваната му част.

Съдът с оглед предмета на въззивното производство, очертан от въззивната жалба, доказателствата по делото и доводите на страните, намира от фактическа и правна страна следното:

По иска по чл. 55, ал. 1, предл. първо, вр. чл. 86 от ЗЗД на ищцата срещу ответника, с влязлото в сила в тази необжалвана част първоинстанционно Решение № 425 от 20.04.2023 г. по гр.д. № 2786/2022 г. на РС – Перник е установено и прието, че сключеният между страните Договор за заем *** от ***, с който ответникът е предоставил на ищцата заем в размер на 800.00 лева не отговаря на разпоредбите на чл.11, ал.1, т.9 и т.10 от ЗПК, поради което е недействителен изцяло съгласно разпоредбата на чл.22 от ЗПК и съгласно чл. 23 от ЗПК потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита. Не са спорни, включително и пред настоящата инстанция, установените от писмените доказателства и съдебно - счетоводна експертиза пред РС факти, че при ответника с извършените от ищцата плащания на: 28.3.2017г. – 105 лв., 13.4.2017г. - 100.00 лв., 24.4.2017г. - 100.00лв., 03.5.2017г. - 105.00 лв., 23.5.2017г. - 102.00 лв., 7.6.2017г. - 100.00лв., 27.6.2017г.- 100 лв. и 5.7.2017г. - 95.00 лв. е погасена главницата по заема в размер на 800.00 лева, като с плащането на дата 28.03.2017 г. ищцата е внесла в повече при ответника сумата в размер на 7.00 лева надхвърляща главницата по процесния договор.

В жалбата единственото изрично и конкретно възражение и оплакване, въведен като предмет на въззивното обжалване, е за момента от който започва да тече погасителната давност за надвнесените вноски при недействителност на договор за потребителски кредит, поради което това е и единственият спорен въпрос пред въззивната инстанция.

Във връзка с възраженията в жалбата, настоящият въззивен състав напълно споделя

мотивите на РС за приложимостта и в настоящия казус на приетото в ПП на ВС от 28.05.1979 по гр. д. 1/ 1979 г. Съгласно т. 7 от ПП на ВС от 28.05.1979 по гр. д. 1/ 1979 г., давностният срок за вземанията по чл. 55, ал. 1, пр. 1 ЗЗД - при начална липса на основание, между които е и нищожен договор, в частност по недействителен договор за потребителски кредит, която недействителност пряко влече нищожност съгласно чл. 22 и чл. 23 ЗПК, какъвто е настоящият случай, е общият петгодишен срок по чл. 110 ЗЗД и тече от момента на получаване на плащането. Аналогично е и даденото с ТР № 5 от 21.11.2019 г. на ОСГТК на ВКС по т. д. № 5/2017 г. разрешение, според което задължението за връщане на даденото при начална липса на основание възниква от момента на получаване на недължимото и от този момент става изискуемо, в съответствие с изясненото и в т. 7 на ППВС № 1/1979 г., като началото на изискуемостта е начало и на погасителната давност, на осн. чл. 114, ал. 1 ЗЗД. Правото на възстановяване по нищожните договори, в частност по недействителен договор за потребителски кредит на осн. чл. 23 ЗПК възниква от получаване на изпълнението и не се влияе от момента на съдебното прогласяване на нищожността. Съдебното решение има установително действие, но не е елемент от фактическия състав на чл. 55, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, респ. чл. 34 ЗЗД. Исковата молба е подадена на 18.05.2022 г., респективно вземанията за надплатените преди 18.05.2017 г. суми, се явяват погасени с общата погасителна петгодишна давност. При безспорно установеното, че в повече платената от ищцата сума по процесния недействителен договор за заем в размер на 7.00 лева е заплатена на ответника на 28.3.2017г., то от тогава е започнала да тече погасителната давност за това вземане. Респективно, за тази надплатена на 28.3.2017г. сума от 7 лв., към датата на подаване на исковата молба – 18.05.2022 г., петгодишният давностен срок по чл. 110 ЗЗД, е изтекъл и по отношение на това плащане, възражението за погасителна давност е основателно.

Въззивният състав не възприема твърдяното от жалбоподателя противоречие с акт на Съда на ЕС - решение от 16.07.2020 г. по съединени дела C-224/19 и C-259/19, респ. че ППВС № 1/79 г. противоречи на това решение на СЕС. Разглежданият по тези дела случай е различен от настоящия, като СЕС е приел, че 5 г. давностен срок, който започва да тече от сключването на договор за кредит нарушава принципа за ефективност, който Директива 93/13 осигурява. В настоящата хипотеза РС не е изразил становище, че вземането за недължимо платените суми по договора за кредит се погасява с изтичането на петгодишен срок от сключването на договора за кредит, а е приел за начало на срока датата на всяко отделно плащане. Поради това е приел за погасено по давност само вземането за сумите, недължимо платени в периода, предхождащ пет години преди датата на предявяването на иска – преди 18.05.2017 г. По отношение на сумите, платени в петгодишния период преди предявяването на исковата молба, съдът е приел, че давностният срок не е изтекъл, а е неоснователен, тъй като с извършените от ищцата плащания е погасена главницата по заема в размер на 800.00 лева. Следователно в решението на РС е приет за приложим петгодишен давност срок, чиято продължителност според т. 87 от решението на СЕС принципно не прави невъзможно упражняването на правата, предоставени с Директива 93/19. Посоченият от РС начален момент на срока е различен от обсъждания в решението на СЕС начален

момент – датата на сключване на договора за кредит. Възприетият от съда начален момент гарантира правото на потребителя – длъжник по договора за кредит да иска връщане на суми, недължимо внесени през целия период на действие на договора, като петгодишният срок на погасителната давност е достатъчно продължителен за да му осигури възможност да организира ефективно защитата си пред съд. С плащането на дата 28.03.2017 г. ищцата е внесла в повече при ответника сумата в размер на 7.00 лева надхвърляща главницата по процесния договор, като през следващите 5 г. ищцата е разполагала с достатъчно време, за да прецени дали е платила недължимо на кредитора и да организира защитата си и да предяви иск срещу кредитора. По този начин съдът не е допуснал отклонение от даденото от СЕС тълкуване на разпоредбата от Директива, задължително за съдилищата в България. В този смисъл е изрично и определение № 481/8.09.2022 г. по т. д. № 1566/2021 г., I т. о., ВКС.

Неоснователно и лишено от основание е и възражението на жалбоподателя, че случаят попадал в хипотезата на чл. 19 ал. 6 ЗПК, поради което твърди, че с последната вноска на 05.07.2017 г. ищцата е заплатила главницата и е надвнесла и сумата от 7 лв. по нищожен договор, която е датата, от която започва да тече погасителната давност за тази сума. Разпоредбата на чл. 19 ал. 6 ЗПК е ясна и разбираема - има друго приложение, което е ирелевантно и неотносимо към процесния случай, тъй като е свързано с нищожността на отделна клауза в договор за потребителски кредит, докато в настоящия казус целият договор е приет за недействителен съгласно чл. 22 ЗПК. Хипотезата на чл. 19 ал. 6 ЗПК е различна от настоящата, като в този смисъл са и разясненията за приложението на чл. 19 ал. 6 ЗПК, дадени с решение на СЕС по дело С-170/2021 г. от 30.06.2022 г., в което е посочено, че член 6, параграф 1 от Директива 93/13 трябва да се тълкува в смисъл, че в хипотезата, в която по силата на тази разпоредба, разглеждана в светлината на принципите на равностойност и ефективност, националният съд, който е сезиран със заявление за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение, е длъжен служебно да извърши прихващане между плащането, извършено въз основа на неравноправна клауза в договор за потребителски кредит, и останалата дължима сума по договора. От разясненията в т. 47 от решението, се вижда, че, що се отнася до принципа на равностойност, е обърнато внимание, че чл. 19, ал. 6 ЗПК предвижда служебно прихващане в случаите, когато дадена клауза е нищожна по силата на член 19, ал. 5 ЗПК, що се отнася до плащанията, извършени по силата на клауза, надвишаваща определения в член 19, ал. 4 ЗПК праг на годишния процент на разходите по кредита. В случая разпоредбата на чл. 103, ал. 2 ЗЗД е неприложима, доколкото в процеса липсва изявление от ответника за извънсъдебно или съдебно прихващане на негово вземане с предявеното с иска вземане на ищеца, при наличие на условията на чл. 103, ал. 1 ЗЗД.

С оглед на всичко изложено, предявеният иск по чл. 55, ал. 1, пр. 1 ЗЗД за плащане на надплатената на 28.3.2017г. сума от 7 лв., макар и основателен, следва да се отхвърли, като погасен по давност. В останалата част относно отхвърления иск по чл. 55, ал. 1, пр. 1 ЗЗД над сумата 7 лв. решението като необжалвано е влязло в сила.

В жалбата не са посочени други възражения за въззивна ревизия с оглед изискванията на чл. 269, изр. 2 ГПК, поради което въззивният съд не дължи служебна проверка на

различни от сочените основания за неправилност на решението.

С решението си в обжалваната част РС е достигнал до идентични правни изводи и краен резултат с тези на въззивния съд и следва да бъде потвърдено, включително и в частта за разноските, правилно разпределени между страните при спазване на правилата по чл. 78 ГПК. Въззивната жалба е неоснователна.

По разноските

С оглед резултата от обжалването, на жалбоподателя не се дължат разноси по въззивното производство.

Въззиваемият не доказва направени разноси по въззивното производство, поради което такива не му се дължат.

По изложените мотиви, Пернишкият окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 425 от 20.04.2023 г. по гр.д. № 2786/2022 г. по описа на Районен съд – Перник в обжалваната му част.

Първоинстанционното решение в останалата част като необжалвано е влязло в сила.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____